

ALTA EMPORDA

Periòdic Nacionalista
Adherit a la LLIGA REGIONALISTA

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ
CERVANTES, 1, 1.er

FIGUERES
9 Novembre 1918

Any II - N.º 84

Preu: 10 cèntims

TONIBIOL

Antineurastènic, Reconstituent, Tònic nerviós
RECOMANAT EN LES CONVALESCÈNCIES DE GRIP

Vigor, Energia. Força i Salut

MODERNA FARMACIA
CUSÍ-GARRIGA

El crani de Yorick

A l'hora de escriure aquestes ratlles no és solucionada encara la crisi ministerial nascuda amb la dimissió del Gabinet que ha presidit el senyor Maura. Fàcil és que quan aquestes ratlles siguin publicades se hagi aconseguit ja omplir les vacants que han deixat en els seus departaments els Ministres dimissionaris i s'hagi trobat solució a la crisi. Ignorem quina pugui ésser l'estabilitat i durada de la solució que es trobi, com també la vàlua dels seus homes. Dintre aquest curt període de traspass de la incertitud de la preparació a la presentació del nou Govern hem de moure-hi, doncs, els nostres comentaris.

Gosariem dir-ne de la llarga preparació d'aquesta crisi el triomf de l'evidència nacionalista. Semblava com si una inicial comprensió s'apoderés dels diversos grups polítics de tendències governamentals. Ça i enllà s'hi donaven a conèixer opinions i fins s'hi adquirien compromisos favorables a la solució del plet català. Algú deia que havien d'acceptar-se els majors radicalismes i arribar a la solució que aquells radicalismes imposessin; els més, però, tot i sentint el pes de l'evidència nacionalista, no n'abastaven tota la seva complexitat i extensió.

S'imposava el plet autonòmic català com un problema d'inajornable admissió. I en tots els programes dels grups polítics reformats amb certa afectació d'actualitat hi trobava el nacionalisme les concessions més o menys sinceres o radicals que de la diversa significació dels mateixos grups n'era d'esperar.

Tot això és un fet que es palesava cada dia amb declaracions de polítics. En apariència, tal vegada semblava arribat el moment de comprensió. L'obra sòlida i grandiosa d'En Cambó i d'En Ventosa dins el govern dimitent semblava dur a la convicció la sinceritat dels nostres ideals i la raó de la seva defensa per nosaltres quan podíem oferir amb la referida tasca governamental la ferma garantia d'una preparació política posada al servei d'una realitat nacionalista. Tan de bo que el sacrifici dels nostres homes fruiti en aquests moments transcendents amb la deguda reparació a Catalunya i al seu ideal nacional. En aquestes hores de crisi ministerial pot compendre's, si no decidir-se, la sort de Catalunya dintre d'Espanya i fins la sort de l'Espanya mateixa.

La posició del nacionalisme davant la crisi i les conseqüències de la crisi és prou terminant i prou recent perquè de nou haguem de definir la seva actitud. El nacionalisme català no pot conformar-se avui amb unes miserioses concessions quan té fet l'esforç i la preparació per a rebre majors beneficis i quan pot esperar-los d'una més cordial comprensió i, demés, per la coincidència dels seus principis en la nova vida del món.

Catalunya no ha d'obtenir cap migra guany com una compensació al seu silenci passat ni com una obligació a una bonhomia futura, sinó que, amb la plena consciència dels pobles als quals se'ls ho deu, ha d'obtenir l'absoluta llibertat de moviments amplíssims per a desplegar la vida pròpia orientada devers el món i guiadora de pobles retuts en el camí de llur pesant història.

El sosteniment d'una altra interinitat sembla que serà la missió del nou Govern

que va a constituir-se, si no és variat el curs dels esdeveniments polítics que en els moments d'escriure les presents notes estan tramitant-se. La Pau que avança al davant d'una gloriosa victòria, potser sorprendrà Espanya en la interinitat d'un Govern sense autoritat i sense prou força interna per a afrontar els difícils moments que s'acosten. En Cambó, amb la seva ampla ullada política, reclama un Govern definitiu; Catalunya esperava que aquesta fora també la crisi definitiva, crisi de llibertat per a ella i de vigorització per a Espanya. Si es poguessin desviar els camins de la Història que ara vivim, la solució que pressagiem tampoc podríem acceptar-la, però al menys no tindria la gravetat d'avui. En aquests moments de caigudes seculars i d'efloracions cruentes, quan s'estudien les formacions tal volta definitives de les Societats, la constitució a Espanya d'un Govern de tan mediocre nivell que encara fos abastable a tots els fracassats, fora la revelació suprema de la tragèdia d'incomprensió que habita en l'ànima espanyola. El crani de Yorick presideix avui la solució de la crisi plantejada, semblant a un macàbric bibelot que dugués una reminiscència del Totsants en les seves fosques pupil·les esbalandrades.

Sempre la mateixa distància entre el món i els fets de la política espanyola; encara la mateixa incomprensió entre els polítics centralitzants i Catalunya. Catalunya, en els moments actuals de crisi i de possibilitat de transmutances, afirma la substantivitat del seu ideal. Tan de bo que Espanya l'entengués; tan de bo que Catalunya pogués sense recels obrir els braços en una sublim efusió, tot aterrant d'un cop la buida testa de Yorick que porta encara en el front el fatal «ésser o no ésser.»

FÉNIX.

Col·legi MONTURIOL

VILAFANT, 10

Primera ensenyança.
Classes per alumnes de Batxillerat i Magisteri.
Ensenyança de la Teneduria de Llibres i comptabilitat en general.
Classes extraordinàries pel repàs de les assignatures de la primera ensenyança.
Lliçons particulars a senyoretetes.
Cursos de català, castellà, francès, anglès, alemany i italià, a càrrec d'entesos pedagogs.
Procediments i mètodes purament racionals; apartament complet de la rutina.
Exàmens privats setmanals amb notificació als pares.
Exàmens generals a la fi del curs amb exposició de treballs escolars.

LLUM i TENEBRES

AMB MOTIU DE LA MORT

Tots els parents i amics senten gran dolor per la mort d'un jove molt bo. Tothom recorda les seves virtuts: «era tothora prest a fer qualsevol favor»—se sent dir—«no tenia res seu». Tothom l'estimava.

Un altre mort: un jove desconsiderat, desordenat a casa seva amb la família, malversador. Parents i familiars es violenten per tal de semblar i creure ells mateixos que tenen tot el sentiment que es pensen de rigor haver de sentir en tals circumstàncies. Algú diu: «Déu no li tinga en compte». I poc costaria d'oblidar aquest difunt si no fos que al moment més impensat truca a la porta algun creditor que el fa recordar dolorosament pel compte que ve a cobrar. En canvi, en més d'un cafè de cambres senten naturalment, sense esforçar-s'hi, la seva mort, i ponderen son bon humor, «spirit», generositat, bondat.

Ara bé: si l'amor fos altruisme, per tal com al virtuós, la mort, només pot proporcionar-li el premi que a l'altre món tenen els bons. Els seus parents i amics que més l'estimaven haurien de sentir goig per la recompensa que en anar a l'altre món ha de trobar el virtuós. I, en el cas contrari, la mort del que havia sigut dolent, hauria d'inspirar veritable dolor, sincera compassió, puix les eternes i horribles «penes de l'infern» esperen als dolents d'aquesta vida.

La realitat que observem, doncs, ens dona dues veritats ben diferents del concepte general, i ben punyents per a molts que s'esforcen i autosugestionen per tal de creure que l'amor és altruisme, per tal de semblar i creure's altruistes tot estimant per a propi benefici. I per als que recerquen totes les raons lògiques i sofisticades que troben convincents per a creure en el Cel, si es pensen ésser bons; o per a creure que no existeix, si dubten de la pròpia bondat.

Aquestes, per a molts, tristes veritats, són:

1.ª Amor és egoisme;—per això hom estima el pròxim segons sia bo o dolent per a un hom, i hom plora la mort dels bons,—que moren per a gaudir el premi que es mereixen.

2.ª Hom no sent més dolor per la mort del malvat, que va a sofrir horriblement a l'altre món, al contrari, que per la mort del virtuós que va a ésser feliç a l'altre món. Es que hom no té en compte, tractant-se d'altri, el premi o el càstig de l'altra vida; però, existeix o no existeix! No per a benefici propi, si, i per a benefici d'altri, no.

LLIBERTADÁ.

MEDITACIONS SOBRE LA DOLOR

Ànima que has viscut la dolor: ara veuràs el món d'una fàisó novella. Ara veuràs el *veritable* món. Tan mateix és ben fals tot ço que hom endavina a través de la joia i del fàcil lliscar dels dies! Cal una força que ens tregui d'aquella meravellada admiració. Cal una força que ens dugui a les mateixes entranyes de l'existència, per copsar-ne el secret. Aquesta força jo diria que és la dolor.

**

Jo no m'atreviria pas a dir que l'amor és una ficció, com tantes vegades s'ha repetit. L'amor és la més grossa realitat subjectiva. Però per ço com *acapara* tota la potencialitat afectiva del jo, ens priva d'apreciar l'altra realitat, la objectiva. L'estat amorós ve a ésser una lluita de dues realitats, en la qual lluita venç la interior, ofegant les veus disperses que ens arriben de fora, a l'atzar.

**

Però, tota amor ha d'ésser precisament passió? Sembla que no, de moment. Mes remarquem que la tranquil·la efusió envers alguna persona, no comporta el sentit ocult de *lligam* inconscient, que és la base de l'amor. Parlem sovint d'una *amor serena*, sense adonar-nos que aquesta frase significa una de les dues coses següents: o bé l'agotament, pel tedi, de la passió amorosa, o bé que la sensibilitat nostra ha resolt no inquietar-se cercant el motiu del lligam esmentat. I en cap dels dos casos no som arribats a la visió pura del món exterior.

**

Com serà possible, doncs, posseir la realitat, ço és, el secret de la vida? Ja ho

he dit més amunt: per la dolor. Cal entendre-la bé aquesta paraula, que jo judico la més enigmàtica, la més difícil de totes les expressions humanes. Sentir dolor vol dir sentir el misteri de l'eternitat, sentir a l'entorn nostre un buit sobtat i profund dins el qual l'ànima se'ns empeteix i al mateix temps s'altifica.

**

No tothom pot sentir, o millor, *compendre* la dolor. Jo crec que per a copsar-ne tota l'amplitud, per a trobar-hi la sabor humana i divina que l'eleva a la categoria suprema, hom ha de posseir una ànima subtil. Fixeu-vos en què no dic: ànima complicada; dic en canvi: ànima subtil. Perquè un esperit treballat d'una multitud d'idees, d'impressions i de coneixements, pot no ésser subtil.

Poso aquesta condició prèvia, i per això menyspreo igualment la nul·litat de sentiment davant la fatalitat i la clamor de revolta momentània sense meditació, sense concentració.

**

No hem d'ajupir-nos, però, enfront de ço que apel·lem *Destí*. No hem d'anular-nos ni empètitir-nos davant «el conjunt coordinat d'aqueixes lleis immutables de la natura que governen eternalment els nostres actes, dels quals elles són els reguladors impassibles», com vol Henry Bataille. Crec ferventment que la *intenció* precedeix al *fet*, que la nostra actitud pot tòrcer la via signada pel destí. És a dir: em decanto més vers la doctrina de Didac Ruiz, en aquest punt.

**

La dolor, per ço com ens advé sobtadament i se'ns enduu l'ànima, és una deïu abundosa de literatura.

Els romàntics no sentien dolor. Ja re-

marcava el nostre Farràn i Mayoral que el romàntic és un ésser mancat de sensibilitat.

Dins el concepte pur de la poesia, per cenyir-me a un cas concret, la dolor porta de vegades a l'estridència—Baudelaire,— però també sovint a la serenitat—Alcover, entre nosaltres.—Veu's-aquí com arribem a la *serenitat*.

**

La dolor ens duu aiximateix a la *bondat*, car en la dolor és quan pot mesurar-se millor la conducta humana. La bondat, indubtablement, és subjectiva, però sols amb la plenitud de convenciment pot establir-la cadascú.

Així, jo sé—no penso: sé—que sóc més *bo* que la majoria de les dones, però sé també que hi ha dones encara més bones que jo, en el sentit suara esmentat.

**

Ànima que has viscut la dolor: vola ara pel món, que no et serà ja tan estrany. Puix et fou mostrada tota la teva riquesa interior, recreat ara en l'averiguació del que hi hagi fora de tu. Passa un esguard escrutador per damunt de cada cosa i forja't tu mateixa la vida plena, la vida segura que és fermaça d'immortalitat.

JOAN CAPDEVILA ROVIRA.

DE «EL CAMÍ».

Pedagògiques

VII

La nostra llengua a l'escola

La manca de veritable opinió és la causa del miserable estat de nostres escoles. La gènera actual, preparada segons els procediments i mètodes de les escoles ve-

lles, no pot comprendre la trascendència i valor de l'ensenyament modern i això fa que el mestre tingui d'emplear, encara, procediments irracionals i arcaics, i hagi d'actuar impulsat per exigències externes, desconexades les més de les vegades de tota noció de Pedagogia. Tal succeeix amb l'ús de la llengua castellana com a únic medi de comunicació entre mestres i deixebles. Error lamentable! L'alumne, en l'edat en què freqüenta l'escola, no es troba en condicions de comprendre perfectament el significat dels elements constitutius del discurs castellà, i això fa que l'adaptació de coneixements sigui defectuosa.

No cal profunditzar molt en el camp de la Pedagogia per comprendre que no hi ha com la llengua mare per a utilitzar en l'ensenyament dels infants; cal tenir, només, un poc de jui.

Amb l'ús exclusiu del castellà, s'obliga l'alumne a expressar-se en una llengua estranya per a ell; i, així, què podem esperar del deixeble? Desgraciadament, lo que fins avui venim obtenint; ço és: carència absoluta de bona fonamentació, per quant els coneixements adquirits a costa de sacrificis, ocasionats aqueixos per esforços d'intel·ligència, resulten febles i, per consegüent, poc sòlids i duradors. I pensar que en menys temps i esforços es podrien obtenir altres i més saonats fruits!

Continuant així, no sols es restaran coneixements a la ment del noi, i per correspondència se retrassarà sa preparació, sinó que fins i tot es continuarà desconeixent científicament i no rutinariament, com fins ara, el mateix castellà que els de Madrid s'empenyen en imposar-nos. I és que no és pas lo mateix obligar a què el ensenyament en les escoles de Catalunya i Bascònia es faci en castellà, o que, en

Pàgines en divulgació

Un estudi d'En Rovira i Virgili sobre En Prat de la Riba

I

«L'home en qui apar primer la consciència nacional és el ver creador de la nacionalitat», ha dit un escriptor polonès, Lutowski. En Prat de la Riba fou qui, primer que ningú, va tenir, a la Catalunya contemporània, la consciència plena de la personalitat nacional del nostre poble. Per això sol ja mereix el nom de re-creador de la Nació nostra.

Quan afirma la substantivitat nacional de Catalunya, la veu d'En Prat és més clara, més ferma, més segura que mai. Tenia vint anys, i deia als companys seus, els escolars de Barcelona: «Vinc a parlar-vos de la Pàtria catalana, que, petita o gran, és l'única patria nostra». Ell afirma amb una bella audàcia el fet i el dret de la Nació catalana. I, en parlar així, no expressa una convicció doctrinal, ans bé, exterioritza una convicció biològica que el seu noble afany intel·lectual va fixar i reforçar després, amb la sòlida base d'una doctrina coherent.

Dins d'En Prat de la Riba s'havia revelat l'ànima nacional de Catalunya. Hi havia en el seu esperit una concentració de catalanitat. Era com un orgue individual de la consciència de la nació catalana. Homes com ell proven per sí sols l'existència d'una nació, àdhuc estant aquesta mig colgada sota les ruïnes dels segles.

L'estil mateix d'En Prat de la Riba és, ho podem dir així, un estil nacionalista. Hi ha a les seves frases rotundes, a les seves paraules franques, una meravellosa força de plenitud. La ploma d'En Prat no vacil·la, ni dona tóms, ni cerca eufemismes, ni deixata les afirmacions. Segueix una ratlla dreta, segura i coratjosa.

I és que està moguda per un esperit on la consciència nacional ha arribat al descabellament perfecte. En Prat de la Riba

és el primer català renacionalitzat del tot després dels segles ubacs del decaïment de Catalunya. Està alliberat de les deformacions que en l'ànima dels catalans, àdhuc de molts catalanistes, havia produït l'acció desnacionalitzadora de la influència castellana.

Aquella bifurcació de la consciència catalana que veiem als primers períodes del catalanisme, i que En Prat qualifica amb raó de monstruosa; aquella bifurcació espiritual entre el sentit de la catalanitat i el castellanisme disfressat d'espanyolisme que veiem en els homes de la renaixença patriòtica del Vuitcents, no existeix ja en l'ànima d'En Prat. El seu esperit es català, tot català. Sap que, per als catalans, les deixalles del període decadentista, lluny d'ésser substància pròpia, són simples postissos. I rebutja aquests postissos, no perquè en si mateixos siguin bons o dolents, admirables o vituperables, sinó simplement perquè no són cosa nostra. Els catalans poden respirar i admirar i convertir en pròpia substància les institucions, les creacions i els ensenyaments de tots els pobles; però han de servir la independència de la llur personalitat, han de ser sempre ells mateixos. L'arbre pren de la terra i de l'aire tots els elements que li convenen; però no es confon ni s'uneix substancialment amb la terra o amb l'aire.

Aquesta independència espiritual, que és l'essència del nacionalisme, En Prat la sentia plenament. Ell mateix n'era un viu exemple. Ell era un català especialment independitzat. «Si hi ha catalans que neguen l'unitat nacional d'Espanya, aquesta negació és ja per si sola un argument contra l'existència de tal unitat.» Així ve a dir, en una confessió arrencada als propis sentiments per la probitat mental,

En Rafael Altamira en la segona edició de la seva *Psicología del pueblo español*. Doncs bé. En Prat fou el primer català contemporani que, amb el seu cas viu, demostrà que Espanya no és una unitat nacional, i que quan hom li ha cercat un il·lusori esperit comú aquest ha estat el de Castella.

En tots els homes del catalanisme anterior a En Prat hi trobarem, en grau més o menys accentuat, aqueixa bifurcació monstruosa. Hi trobarem l'esperit català empeltat de castellanisme. I d'això que era una contradicció fonamental, ells volien fer-ne una artificial harmonia. Per a explicar la natura de la pretesa nació espanyola, hom recorria a la metàfora de la varietat dins la unitat, o a la del tronc i les branques, o aquella altra usada per N'Almirall, de la casa amb diversos estadants. D'aquí venia la concepció de Catalunya com a una part de l'Espanya-nació. D'aquí ha vingut el «regionalisme», en son ver sentit, o sigui la teoria que fa de Catalunya una regió de la nació espanyola.

Quan la diferència entre regionalisme i nacionalisme no és sinó una qüestió de nomenclatura i d'oportunitat política—com ha succeït en el cas de la Lliga Regionalista—la cosa no té sinó una importància molt secundària. Però si hem de donar a cada terme sa valor pròpia, ens cal reconèixer que en el cas d'Espanya no hi ha res més oposat al nacionalisme que el regionalisme. En Prat ens ho fa veure en un dels més eloqüents passatges de *La Nacionalitat Catalana*. L'orador jaumí senyor Vázquez de Mella ha fet perfectament bé, des del seu punt de mira, en presentar com a conceptes oposats, antitètics, el «regionalisme nacional» i el «nacionalisme regional», com ell diu. Els regionalistes nacionals admeten regions dins la nació espanyola, varietats regionals dins la unitat nacional d'Espanya. Els nacionalistes—o polinacionistes, segons la terminologia d'En Vázquez de Mella—neguen que Espanya sigui una unitat nacional i afirmen la realitat de diverses nacions ibèriques, batejades im-

pròpiament amb el nom de províncies i de regions per la terminologia vella i equiparades així indègudament a les veres regions, a les simples varietats regionals de la nació castellana.

Catalunya, la Catalunya total, no és una part de la nació espanyola,—que no existeix, o bé és la nació castellana,—sinó un tot nacional. Els llaços federatius que els nacionalistes accepten deixen entera i lliure la personalitat espiritual de la nació, considerada com una unitat distinta i independent.

Es En Prat de la Riba qui ens va donar aquesta concepció del problema de Catalunya. Es ell, pròpiament, el primer nacionalista català. Perquè a Catalunya, com en tants d'altres pobles, el patriotisme és una cosa molt moderna. El nacionalisme és un concepte materialista. El nacionalisme, grau més alt de l'evolució de la consciència nacional, és un concepte espiritualista.

De la força espiritual del nacionalisme, totes les obres, escrits i discursos d'En Prat en resplendeixen. En llegir-los, hom sent passar aqueixa força per sota la prosa bategant i rítmica. El ritme sol de la prosa d'En Prat té un poder de convicció i de proselitisme. En Prat de la Riba, escriptor i teoricista, no és un home de ciència fred, objectiu, que guaita de fora estant; sinó que és l'esperit mateix de Catalunya, exterioritzant-se en l'esclat d'una bella i robusta prosa, on la noble passió i emoció continguda gonflen de vida les frases i els paràgrafs.

En Prat de la Riba és el prototipe «catalanista radical», en el més propi i exacte sentit dels mots, perquè ell cercà i trobà el fonament del catalanisme en la rel mateixa del nostre poble, és a dir en la seva substantivitat nacional. En els que el precediren, el sentit catalanista era encara a les fulles (catalanisme costumista), o a les branques (catalanisme literari, artístic, històric, jurídic), o a la soca (catalanisme polític). Amb En Prat de la Riba el catalanisme arriba a la rel mateixa de l'arbre de Catalunya i esdevé catalanisme espiritual, és a dir, nacionalisme.

A. ROVIRA I VIRGILI.

FARMACIA FERRAN

FIGUERES

SASTRERIA A LA MIDA

DE

F. SÁNCHEZ I FILL

Carrer del Forn Baix, 8

FIGUERES

CONFECCIONS IMMILLORABLES
GÈNERES DE NOVETAT

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

REPRESENTANTS A BARCELONA i MADRID

CARRER DE LA FORSA, 8. 1.º - GIRONA

TELEFON INTERURBÀ NUM. 40

ALT EMPORDÀ

Periòdic setmanal nacionalista

Redacció i Administració: Cervantes, 1, pral.-Telèfon n.º 337

FIGUERES

Política: Vida ciutadana.

Preus de subscripció: { A Figueres: 1'00 pta. trimestra'.
Per fòra: 1'50 » »

A Figueres se trobarà de venda en la Llibreria d'En Josep Masdevall carrer de Palau.

En l'Administració del setmanari hi són admesos anuncis.

GUÍA GENERAL DE CATALUÑA

(BAILLY-BAILLIERE - RIERA)

30.000 DATOS

1.350 PÁGINAS

CONTIENE. Los nombres y domicilios de los comerciantes, industriales, profesionales y elemento oficial de la región catalana. Reseñas geográfico-descriptivas, Índice Geográfico de Cataluña, Sección de Reclamo, etc., etc.

CUATRO PRECIOSOS MAPAS EN COLORES

Anuarios Bailly-Bailliere y Riera Reunidos, S. A.

Consejo de Ciento, núm. 240.—BARCELONA

Teléfono A. 3503.—Telegramas: ANUARIOS

MICROBICIDA

Escobet i F. Bareche Muzás

Enèrgic desinfectant. Amb el seu ús s'eviten i curen tota llei de malalties infeccioses, com verola, tifus, malalties sexuals, glosopeda, coixera (mal de potes) del bestiar, etc.

Aprovat i reconegut com un desinfectant ideal per l'Institut Nacional d'Higiene de Alfons XIII, l'any 1917, segons informe firmat pels eminents Doctors D. Santiago Ramón i Cajal (Director) i D. Víctor M. Cortezo (Cap de Secció).

DE VENDA A FIGUERES:

Farmàcia CUSÍ-GARRIGA

A PORT-BOU:

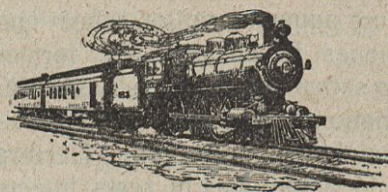
FARMACIA BUDALLÉS

ALERTA AMB LES FALSIFICACIONS

Exigiu la contrasenya L. ESCOBET, en el coll de l'ampolla

Dipòsit Central: Viladomat, 70 - BARCELONA

ANUNCI A L'ESTACIÓ F. C.

Galcerán i C.^a

RECADERS

Encàrrecs entre Port-Bou, Figueres i Barcelona

Servei de paquets per a la Península, Balears, Canàries i Marroc

FIGUERES: Forn Baix, 8

Telèfons: Interurbà 77 i Urbà 354

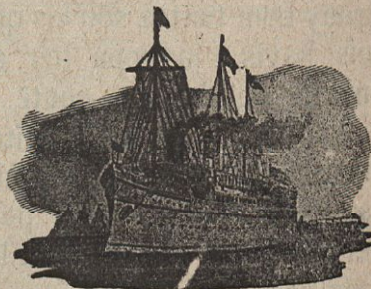
BARCELONA: Rec, 18 - Arc de S. Agustí, 3

Travesia carrer Hospital (junt Rambla)

i Joan I, núm. 6 (Clot)

Telèfon: 2872 A.

Informació ferroviària gratuïta per als clients

J. FERRAN GALTER

BANQUER

COMPRA i VENDA AL COMPTAT i A TERME DE
: : : : : PAPER SOBRE L'ESTRANGER : : : : :

CANVI DE MONEDES

:: PRÉSTECES SOBRE VALORS i MERCADERIES ::

: COMPTES CORRENTS : DESCOMPTES : VALORS :

: : : : : CUPONS i DIPÓSIT : : : : :

Carrer de Vilafant, 2 i 4-FIGUERES

tot cas, en elles s'hi ensenyi al castellà, aprofitant les semblances amb el català o basc ja posseït. Així, potser, acabariem amb el vergonyós aspecte que ofereixen molts joves i fins senyors amb carrera, escrivint i parlant el castellà horrorosament.

Es de necis al pensar i creure que a força de repetir-la s'aprèn una llengua; el que així pensa és que no en parla més que una. Es a força de comprensió i de aprofitament de semblances amb idiomes ja posseïts que l'home arriba a la possessió més o menys acabada d'elles. I és de aquesta manera que en les escoles catalanes i basques deuria ensenyar-s'hi la llengua de Castella. Amb el primer procediment,—procediment que per lo irracional més bé mereix el qualificatiu d'improcediment,—s'obtenen homes que parlen perquè han sentit parlar; amb el segon, homes que parlen perquè saben i pensen. Amb el primer, una migrada instrucció; amb el segon, una preparació per a la vida, sòlida i rica, i, a més, la possessió racional d'un idioma nou.

Els senyors directors de la cultura espanyola ignoren encara que la Pedagogia, el Dret, Catalunya, Espanya i el Món reclamen que l'ensenyament del noi es faci utilitzant la seva llengua materna. I, no fent-ho, cometen un atentat contra l'harmonització de la Societat humana.

LLORENÇ VIVES

Ciutat-1-XI-18.

Amor i veritat

¿Et sembla, estimat lector, si és possible no sentir la imperiosa atracció de vessar el primer quan la segona es revela a l'enteniment? ¿No has sentit moltes vegades la dolça amargor de la compassió al contemplar amb el cor oprimint per l'angoixa els sofriments que en el món flagel·len des del rei de la Creació fins el més ínfim dels éssers sensibles? ¿No t'has sentit transportat moltes vegades pel ferventíssim desig de posseir un poder omnipotent per arrencar de soca a rel la dolor, que a semblança de arbre milenari s'aixeca frondós projectant amb son fullatge ombra fosca sota d'ell?

Sí que ho es d'ombra fosca la dolor, per tal com mentre ella regna, plora, en exili llunyà, la deessa de radiant beutat que s'anomena Felicitat... Nom ple de dolçor, desig fervorosament acaronat però que tantes voltes ens amarga el paladar amb el desengany com tantes són les que acostem els llavis a la copa per a gustar el nèctar deliciós que conté.

¿On ets, doncs, Felicitat, convertida en ininterrompuda realitat, ja que sols ens deixes veure per intervals el passatger esclat de ta lluentor que vivifica encara més ardorosament l'anhel per retenir-te captiva en nostre pit? No ets al nostre abast, per tal com ton sojorn es troba en auris palaus que lluny, molt lluny s'aixequen; lloc on sols pot transportar-nos la imaginació de mortal en pelegrinació per la terra. I per volguer-la transportar a aquest món d'imperfeció, la nostra ànima roman presa entremig dels desigs concupiscents augmentant amb lamentable ignorància els sofriments que l'afligeixen com més l'afany l'empeny de goigs apartats dels que la Naturalesa consent.

¿Per què, ésser amb ales per a remuntar-te en l'espai, fins ignores

que les posseïxes en ta follia de caminar amb els peus enfonsats, pres en el fang de les passions? No obstant, ésser immortal, encara que ho dubtis, en el rellotge del temps hi és marcada l'hora que aixecaràs la volada cap a les serenes regions, plenes de majestuosa grandesa...

ESTEL.

Una conxorxa, encara?

Darrera la caiguda del Govern s'hi han posat de manifest les actituds d'alguns dels homes que fins ara n'havien compartit les responsabilitats. La conxorxa estava ben forjada: l'Alba, En Garcia Prieto i En Sánchez Guerra com a lloc-tinent de En Dato hi havien intervingut amb èxit. Els resultats sembla que fins ara no responen pas a les esperances que s'hi posaren.

Ha fracassat la conxorxa en ço que era aspiració seva reviuire l'antic sistema del torn dels partits. Tothom se n'és adonat, com també tothom ha advertit que el temps de les intrigues i les combinacions ja és passat.

Si el Poder hagués anat aquesta vegada a mans dels pertorbadors, dels que han fet mancament a la seva paraula que hom l'havia de considerar honrada, ço hauria estat una greu transgressió de l'ordre seguit en les judicacions d'actituds reprovables. Sortosament, sembla que no haurà estat així. La finalitat primària de la conxorxa no ha estat assolida.

Cada moment dels que passen sense que la crisi sigui resolta apareix amb més gravetat. Per tal com els manca la valentia i també la confiança en les solucions que els homes dels partits vells poden proposar des del Poder per a fer cara a la gravetat present, no ha estat possible a hores d'ara formar nou Ministeri.

Tothom s'adona i s'esfereix de la gravetat que senyalen els problemes plantejats; tothom sent ara la imperiositat de les solucions que fins avui s'escamotejaven. El plet de Catalunya ara se'ls apareix imminent; al caire de l'abisme, les velles oligarquies el reconeixen i el prenen, potser, com a motiu per a fer-se avui deutors de l'agraïment i l'ajut dels homes catalans.

En escriure aquestes ratlles sabem que En Romanones té encàrrec de formar Govern; no sabem, però, si se'n sortirà. Si En Romanones fracassés no endevinem quin nou home podria venir. Darrera de la situació actual sols hi resta intacte el nostre nacionalisme. Catalunya espera: espera confiada i segura en els seus ideals que en cap naufragi poden enfonsar-se. Per això és tan serena l'actitud espectant dels nostres homes en mig la confusió del moment, en mig la gravetat d'aquesta crisi de covardia de la qual no en podrà ésser solució cap Ministeri creat per a resoldre únicament una fórmula administrativa quan en la política interior i exterior hi han tants greus i imminents problemes polítics plantejats.

La descomposició dels homes i grups polítics que aquests dies en el Palau Reial hi han hagut de fer confessió d'impotència, és realment inquietant.

Al tercer dia de plantejada la crisi no sabem encara com aquella es resoldrà. Se sap, però, que la conxorxa que l'ha agravada ha fracassat. Obrim els ulls i els braços als ideals de Catalunya, i diguem que, sia quina sia, la solució que se li dongui serà el fracàs del sistema.

TALLER DE PINTURA DECORATIVA
BARNÉS I CLAPAROLS

ofereixen els seus serveis

Carrer la Junquera, 50.—Figueres

REGISTRE CIVIL

Des del 2 al 8 Novembre de 1918

Naixements

- » 2.—M.ª Josepa Carbonell Moner.
- » 4.—Palmira Garreta Coll.
- » 7.—Salvador Maureta Rosa.
- » 8.—Carme Ferrer Jerrique.
- » 8.—Carme Vives Gifre.

Matrimonis

- » 3.—Joaquim Torrent Clos, amb Joaquina Corney Juncá, solters.
- » 4.—Pere Badet Oliveras, amb Dolores Planells Riera, solters.

Defuncions

- » 2.—Maria Roura Ginjauma, 27 a., c.
- » 4.—Teresa Batlle Casadevall, 1 a.
- » 4.—Paula Lleys Puxán, 88 a., v.
- » 5.—Francesc Arimany Vila, 46 a., c.
- » 5.—Teresa Llinás Coll, 74 a., c.
- » 5.—Tomasa Bosch Gou, 73 a., v.
- » 6.—Carme Argelés Magester, 37 a., c.
- » 6.—Diego Cozar Sánchez, 22 m.
- » 7.—Carme Canadell Carull, 69 a., v.
- » 8.—Jaume Claramunt Moix, 11 a.

NOTICIARI

El dijous vinent, dia 14 del mes que som, per tal de saludar els seus electors es trobarà en la nostra ciutat el Diputat a Corts per Vilademuls En Santiago Masó, sempre que les actuals circumstàncies polítiques no reclamin la seva presència a Madrid, on s'hi troba actualment.

En el Congrés de l'Estat espanyol hi han estat pronunciades recentment, per boca del Diputat catalanista don Francesc Macià, les paraules de més audaç sinceritat referents al problema català. Deia en Macià que volia una Catalunya lliure i independent, amb intervenció en la futura Societat de les Nacions. La sinceritat d'En Macià altres vegades hauria encrespat de passions l'hemicicle del Congrés; ara solament és senyalada amb la incís de «rumores.» Es veu que a Madrid ja comencen a acostumar-s'hi.

Ha sigut nomenat Vice-Director de l'Institut d'aquesta ciutat el nostre estimat amic don Joan Camps Bellapart, catedràtic de Física i Química d'aquell centre. Que sia l'enhorabona més efusiva.

Dimarts passat, a la nit, va ocórrer un incendi en un pallier propietat de don Josep Valent, situat en el carrer del Col·legi. Es creu que l'incendi va ésser ocasionat per una de les centelles que varen caure durant la grossa tempesta que aquella nit es desencadenà. En el pallier hi havia emmagatzemats uns 500 quintars de palla i userda.

En els baixos de l'edifici hi havien instal·lades cap a 40 vaques de llet que varen poguer ésser salvades.

Donades les condicions del combustible fou difícil extingir l'incendi que va durar moltes hores.

Durant aquesta setmana hi han hagut molts robatoris en la nostra ciutat dels quals ne són autors gent desplaçada que per aquí pul·lula. Alguns d'ells han estat agafats.

A Agullana ha mort ben jove encara el que fou nostre amic don Benet Bech de Careda i Olivet. Al seu pare, nostre amic don Joaquim, i als demés germans, vagi dedicada l'expressió sincera del nostre condol.

El nostre apreciat amic En Llorenç Vives i la seva distingida esposa Na Herminia Gifre han tingut la joia de veure's pares del seu segon fill. Felicitats.

Degut a les especials circumstàncies sanitàries ha estat ajornada fins el pròxim mes de desembre l'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya que normalment ha de celebrar-se pel maig i pel novembre de cada any.

En el darrer Octubre, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha rebut imposicions per Ptes. 4.331,505, ha pagat reintegres d'estalvi, termes mensuals de pensió i capitals diferits reservats, per Ptes. 3.739,154 i ha obert 1809 llibretes noves, corresponent a la sucursal de Figueres:

Imposicions: Ptes. 111,579

Reintegres: » 65,395

i 62 llibretes i comptes nous.

Durant el passat mes d'Octubre han anat 1064 llegidors a la Biblioteca que la Mancomunitat de Catalunya no fa molt inaugurava a Olot.

Els republicans nacionalistes de Reus han felicitat En Cambó amb el següent telegrama:

«Cambó, Ministre Foment.—Madrid.—» Nacionalistes republicans vos feliciten » afirmacions nacionalistes Congrés enco- » ratjant-vos persistent valenta actitud fins » aconseguir integralment aspiracions Ca- » talunya. »

Encara hi ha classes!...

Es indiscutible, que comprareu amb economia els vostres trajos, abrics i nove- tats per a Home i Nen, en els Grans Magatzems PUIG PARÍS

GAVANYS

gust anglès a preus inverossímils

La casa que té **BUFANDES**
i ven més

Camiseria - Corbateria - Colls -
Punys - Gèneres de punt - Mo-
caduria - Lligues - Elàstics -
Guants - Guarda-pols - Bisute-
ria - Perfumeria - Botins - Man-
tes - Velluts - Panyeria, etc.

GRAN BAZAR
DE ROBA FETA PER A HOME

=ESPECIALITAT EN=
TRAJETS PER A NEN

SASTRERIA A MIDA

PREU FIXE

GIRONA, 13

MARAGALL, 4

FIGUERES

ABASTOS INDUSTRIALES, S. A.
BARCELONA

Fabricants de cola.
Corretges de totes classes i tamanyes.
Corretja teixida irrompible Kind, exclusi-
va de la casa.

Grasses i oli per a curtits.
Amiants; plombagina; serra cinta llimes;
botons Jackson's.

Oli baix per a maquinària a 1'40 litre.
Olis per a dinamos a raó de 4 ptes. litre.
Umoires arris. Tiratacos, etc. etc. i tot lo
necessari per a fàbriques de filats.

Informes a

ALFRED ALGUACIL

LASAUCA, 28.—FIGUERES.

Imp. Traytor, Cervantes, 13, Figueres